Jaarcongres

Oog voor meer dan PTSS

Donderdag 31 mei 2018, De Werelt, Lunteren

Parallelsessies NtVP Congres 2018

RONDE 1

a. 10 misverstanden over seksueel geweld - Onderzoeksbased en Praktijkgericht

Seksueel geweld kan tot diverse klachten leiden, PTSS natuurlijk, maar ook verslavingsgedrag, depressie, schuld en schaamte en een laag zelfbeeld kunnen gevolgen zijn. In deze parallelsessie gaan we in op verschillende misverstanden rondom seksueel geweld, en leggen we het verband met de verschillende klachten die kunnen ontstaan. Zo gaan we in op misverstanden zoals: 'schaamte moet je overwinnen' 'je kunt je het beste verzetten', 'een dader gebruikt altijd geweld', 'een tik op je billen is niet erg', 'een man kan niet geforceerd worden zelf te penetreren', 'je doet alles om een verkrachting te voorkomen' en 'je hebt een hekel aan de dader'. Onderzoeksgegevens en voorbeelden uit de praktijk worden afgewisseld. Je krijgt tijdens deze sessie meer kennis over deze thema's, die jij weer kunt uitleggen aan je patiënten.

Sprekers: Prof.dr. A. van Minnen, hoogleraar Angstregulatie en behandeling van angststoornissen; klinisch psycholoog, PSYTREC, Bilthoven en dr. Iva Bicanic, klinisch psycholoog, UMC Utrecht

b. Trauma, PTSS en slaapproblemen in de verslavingskliniek - Onderzoeksbased

Julia ten Holt en Pieter ten Holt onderzochten het vóórkomen van trauma, PTSS en slaapproblemen bij patiënten die opgenomen zijn i.v.m. verslaving. Zij zullen de resultaten van dit screeningsonderzoek presenteren en vertellen over de interviews met patiënten. Ook gaan zij graag in gesprek met de toehoorders over de implicaties van het onderzoek voor de praktijk.

Sprekers: Julia ten Holt, psycholoog, Parnassia Groep en drs. Pieter ten Holt, aios Psychiatrie, verslavingsarts, Crisisdienst Zaandam

c. Trauma en persoonlijkheid - Praktijkgericht

Trauma heeft gevolgen voor de ontwikkeling van persoonlijkheid. Diep ingrijpende ervaringen beïnvloeden coping strategieën die door herhaling en bekrachtiging patronen worden voor gedrag, denken en voelen. Hoe zowel persoonlijkheidsproblematiek als trauma te behandelen, is het onderwerp van deze workshop. Er worden voorbeelden van technieken en casuïstiek gepresenteerd.

Sprekers: Dr. Trudy Mooren, klinisch psycholoog, senior onderzoeker, Stichting Centrum '45, Diemen; Klinische Psychologie, Universiteit Utrecht en drs. Martijn Stöfsel, klinisch psycholoog-psychotherapeut, Stöfsel, psychotherapie & coaching, Lunteren

d. Psychose en trauma workshop - Praktijkgericht

De meeste therapeuten zijn behoedzaam bij het behandelen van PTSS bij psychotische patiënten. In deze workshop zullen we ingaan op de meest voorkomende negatieve verwachtingen bij therapeuten en handreikingen geven om succesvol PTSS te behandelen bij getraumatiseerde psychotische patiënten.

Sprekers: Prof.dr. Mark van der Gaag, hoogleraar Klinische Psychologie; hoofd Psychose onderzoek, Vrije Universiteit, Amsterdam; Parnassia, Den Haag en drs. Berber van der Vleugel, GZ-psycholoog, GGZ Noord-Holland Noord

e. Rouw bij kinderen en jongeren - Onderzoeksbased en Praktijkgericht

De meeste kinderen maken in hun jeugd het overlijden van een dierbare mee. Zo verliezen bijvoorbeeld zo'n 6400 kinderen jaarlijks een ouder. Het is onbekend hoeveel kinderen een anderssoortige dierbare (broer/zus, grootouder, vriend(in) etc.) meemaken. Het merendeel van deze kinderen verwerkt deze verliezen met hulp en steun uit hun directe omgeving. Een klein deel heeft behoefte aan professionele ondersteuning vanuit de GGz. In deze presentatie wordt ingegaan op de specifieke kenmerken van gestagneerde rouw (Persisterende Complexe Rouw Stoornis genoemd) en er worden handvatten gegeven voor diagnostiek en behandeling.

Spreker: Dr. Mariken Spuij, Universitair Docent, Universiteit Utrecht, klinisch psycholoog, TOPP-zorg, Driebergen Rijsenburg

f. Onderzoek 'ik heb al veel meegemaakt' - Onderzoeksbased

De Augeo Jongerentaskforce wil dat jongeren mee kunnen praten over alles wat hen aangaat. Vanuit de eigen ervaring met mishandeling, verwaarlozing, vechtscheiding, ouders met psychische- of verslavingsproblemen, of

een vlucht-verleden, halen zij actief de stem van mede-jongeren op om deze door te geven aan iedereen die betrokken is bij het welzijn van kinderen. Vorig jaar hebben zij samen met TNO een onderzoek uitgevoerd naar ingrijpende jeugdervaringen onder basisschoolleerlingen. Daaruit bleek dat bijna de helft van de 11- en 12-jarige kinderen tenminste één ingrijpende ervaring te hebben en ruim een kwart van de kinderen rapporteerde een vorm van kindermishandeling te (hebben) ervaren. In deze workshop presenteren we de uitkomsten van het onderzoek, daarna gaan we met elkaar in gesprek over wat kinderen met ingrijpende ervaringen nodig hebben en hoe je als professional de betrouwbare volwassene kunt zijn die hét verschil maakt in het leven van een kind.
Spreker: De Augeo Jongerentaskforce, Driebergen

RONDE 2

g. Schematherapie en EMDR - Praktijkgericht
In deze workshop wordt aangeven op welke punten EMDR en schematherapie elkaar aanvullen en/of kunnen worden gecombineerd Theoretische inzichten zullen worden gekoppeld aan concrete praktijksituaties. Hierbij zal vooral aandacht worden besteed aan het combineren van Imaginaire rescripting en EMDR.
Sprekers: Dr. Hellen Hornsveld, zelfstandig gevestigd als behandelaar, docent en onderzoeker, Hornsveld Psychologen Praktijk, Utrecht en drs. Annemieke Driessen, klinisch psycholoog-psychotherapeut, PsyQ, Den Haag

h. Seksuele problemen - Onderzoeksbased en Praktijkgericht
(Seksueel) trauma kan gevolgen hebben voor de seksualiteit. Iva Bicanic heeft bij jonge vrouwen onderzoek gedaan naar de gevolgen van verkrachting op seksualiteit. Astrid Kremers heeft een seksuologiepraktijk waarin zij cliënten ziet met seksuele problemen als gevolg van (seksueel) trauma. In deze sessie worden onderzoeksbevindingen gecombineerd met de klinische praktijk.
Sprekers: Astrid Kremers, seksuoloog NVVS, www.sexuoloog.nl en UMC Utrecht en dr. Iva Bicanic, klinisch psycholoog, UMC Utrecht

i. Diagnostiek en behandeling van posttraumatische stress bij mensen met een verstandelijke beperking of zwakbegaafdheid: doen! - Onderzoeksbased en Praktijkgericht
Het staat vast dat mensen met beperkte cognitieve vermogens vaker worden blootgesteld aan potentieel traumatische gebeurtenissen en daarnaast meer moeite hebben om schokkende gebeurtenissen te verwerken. In de klinische praktijk worden trauma- en stressorgerelateerde klachten bij deze risicogroep sterk onder gediagnosticeerd en onder behandeld. Aan de hand van videomateriaal en onderzoeksgegevens worden deelnemers gestimuleerd om ook met deze doelgroep aan het (trauma)werk te gaan.
Spreker: Dr. Liesbeth Mevissen, klinisch psycholoog, onderzoeker, Accare, centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie, Smilde

j. Gezond werken na een ingrijpend incident – Onderzoeksbased en Praktijkgericht
Een ingrijpend incident op het werk kan iedereen overkomen. Het overvalt je, zoals bijvoorbeeld het onverwacht overlijden van een patiënt of cliënt, het maken van een fout, maar ook een bedreiging of een klap. Hoe verwerk je dit en pak je daarna de draad op om weer gezond te werken en te leven? Tijdens deze workshop geven we je inzicht in de achtergrond van ingrijpende incidenten en bieden we tips en tools om hiermee om te gaan en post traumatische stress klachten te voorkomen of te verhelpen. Een van de belangrijkste onderdelen is het bieden van goede ondersteuning à door wie? door collega's.
Sprekers: Lucy Dijkman, coördinator Traumaopvang OLVG, Amsterdam en Anouk ten Arve, programmamanager, Stichting IZZ

k. Resilience en weerbaarheid - Onderzoeksbased
De aandacht van een toenemend aantal onderzoekers gaat de laatste jaren in de richting van adaptieve processen die mensen in staat stellen om weerbaar en veerkrachtig met traumatische ervaringen om te gaan. Onderzoek naar determinanten en mechanismen van deze processen heeft intrinsieke uitdagingen, maar ook een evidente potentie. Deze sessie zal recente ontwikkelingen in dit veld bespreken in een biopsychosociaal raamwerk.
Spreker: Prof.dr. Bart Rutten, psychiater, hoogleraar Neurowetenschappen van Psychische Stoornissen, Maastricht University Medical Centre+, Maastricht

Jaarcongres

Oog voor meer dan PTSS

Donderdag 31 mei 2018, De Werelt, Lunteren

l. Therapie voor de tweede generatie in therapie: 73 jaar na de bevrijding - Praktijkgericht
Meer dan zeven decennia na het einde van de Tweede Wereldoorlog is er nog steeds een specifiek hulpverleningsaanbod voor kinderen van oorlogsgetroffenen. Is dat nodig en wenselijk? Hoe heeft dit hulpaanbod zich geëvolueerd? Wat is de kracht en wat is de kwetsbaarheid van het tweede generatieconcept? Over deze vragen gaan we in gesprek. Daarnaast is er de gelegenheid om met behulp van rollenspel iets te demonstreren van hoe een behandeling er concreet uit kan zien.
Spreker: Dr. Anton Hafkenscheid, klinisch psycholoog-psychotherapeut, Arkin/Sinai Centrum, Joodse ggz, Amersfoort

RONDE 3

m. Secundaire traumatisering
Inhoud volgt
Spreker: Elke van Hoof

n. Neurobiologische inzichten voor innovatieve behandeling van PTSS en woede- en agressie-gerelateerde klachten - Onderzoeksbased
In deze pararallelsessie staat centraal hoe neurobiologisch onderzoek een bijdrage kan leveren aan het ontwikkelen van nieuwe behandelvormen voor PTSS en woede- en agressie-gerelateerde klachten voor beroepsgroepen met een hoog risico op werk-gerelateerde blootstelling aan trauma. Ondanks dat woede- en agressieklachten relatief vaak voorkomen onder militairen en veteranen, is er nog weinig bekend over de onderliggende neurobiologische mechanismen hiervan. In de eerste presentatie worden de resultaten van een neuroimaging studie naar deze mechanismen besproken in het licht van de ontwikkeling van potentiële nieuwe behandelvormen. De tweede presentatie draait om de vraag of oxytocine toediening kan bijdragen aan succesvolle psychotherapie voor PTSS. Hiertoe zullen de resultaten van een neuroimaging studie naar effecten van oxytocine op o.a. emotie regulatie en sociale beloning bij politieagenten met een PTSS worden gepresenteerd.
Spreker: Dr. Mirjam van Zuiden, Assistant Professor, afdeling Psychiatrie, AMC, Amsterdam

o. Interventie Toolbox voor PTSS bij vluchtelingen en migranten - Praktijkgericht
Diagnostiek bij deze doelgroepen is vaak lastig in verband met de taal maar vooral ook omdat de begrippen vaak onbekend zijn. Hierdoor is het formuleren van een concrete hulpvraag en het stellen van haalbare doelen moeilijk. Aram Hasan en collega's van Centrum'45 hebben een concept ontwikkeld voor de diagnostiek van PTSS bestaande uit 6 houten doosjes met hierin 5 kaartjes met de belangrijkste clustersymptomen en een blanco kaartje waarop de patiënt zijn eigen aanvulling kan geven. Tijdens de workshop laten wij een psycho-educatiefilmpje zien waarin de doosjes gebruikt worden als onderdeel van de diagnostiek en psycho-educatie. Daarna bespreken wij de obstakels en oplossingen voor de diagnostiek en laten wij zien hoe de methode gebruikt kan worden. Hiervan laten wij eveneens een videofragment zien.
Sprekers: Dr. Ellen Klaassens, klinisch psycholoog-psychotherapeut, expertiseteamleider Screening & Diagnostiek, Stichting Centrum'45 en Psychotrauma Diagnose Centrum (PDC), Oegstgeest en drs. Aram Hasan, psychiater, Stichting Centrum 45 en CoTeam, Oegstgeest

p. Je krijgt geen tweede kans voor een eerste indruk. Gedesorganiseerde hechting en dissociatie in de praktijk
Onderzoeksbased en Praktijkgericht
In de diagnostiek en behandeling van vroegkinderlijk chronisch getraumatiseerde mensen spelen hechtingsstoornissen en dissociatieve problemen een belangrijke rol. De vaak complexe en langdurige problemen waarmee je als hulpverlener wordt geconfronteerd in combinatie met de wijze waarop deze in de therapeutische relatie tot uiting komen, kunnen gemakkelijk leiden tot vertroebeling van visie en aanpak.
Diagnostische overwegingen, dilemma's ten aanzien van classificatie en procesdiagnostiek worden ondersteund met data en casuïstiek. Daarnaast zal worden stil gestaan bij de therapeutische benadering wanneer dissociatieve problematiek een prominente rol speelt en stabilisatie toch nodig is vooraleer traumaverwerking kan plaatsvinden.
Sprekers: Dr. Linda Gerits, klinisch psycholoog, manager Top Referent Trauma Centrum GGz, Eindhoven en drs. Tom Horemans, psychiater, manager Top Referent Trauma Centrum GGz, Eindhoven

Jaarcongres

Oog voor meer dan PTSS

Donderdag 31 mei 2018, De Werelt, Lunteren

q. Hoarding Disorder & Trauma - Onderzoeksbased

Patiënten met een verzamelstoornis (Hoarding Disorder) hebben extreme moeite om bezittingen weg te doen of er afstand van te nemen waardoor een grote verzameling van spullen ontstaat en woonruimtes in een huis niet voor de eigenlijke functies gebruikt kunnen worden. Deze ernstige psychiatrische ziekte, die sinds de DSM-5 voor het eerst als één van de obsessieve-compulsieve en gerelateerde stoornissen wordt erkend, komt bij 3-5% van de bevolking voor en kan ernstige problemen en risico's voor de gezondheid opleveren. Een groeiend aantal publicaties laat zien dat een trauma een belangrijke factor is in het ontstaan of verergeren van symptomen van een verzamelstoornis. Specifiek is er bewijs dat blootstelling aan interpersoonlijke trauma's een robuuste voorspeller is van hoarding symptomen. In deze interactieve lezing zal ik ingaan op de wetenschappelijke achtergronden van de verzamelstoornis, de relatie met een traumatische voorgeschiedenis en de rol van traumabehandeling in de aanpak van patiënten met een verzamelstoornis.

Spreker: Dr. Nienke Vulink MBA, psychiater, AMC, Amsterdam

r. Weerbaarheid: populair en problematisch - Onderzoeksbased en Praktijkgericht

Het begrip weerbaarheid of resilience is in relatief korte tijd zeer populair geworden, met een veelvoud aan definities. Het wordt vaak gebruikt als een beschrijving of label voor of een persoonlijke competentie van mensen die ondanks meegemaakte weinig of geen stress symptomen hebben. Daarbij speelt de praktische vraag of, als we naar andere aspecten van het functioneren zouden kijken, dezelfde of andere mensen als (niet) weerbaar worden beschouwd. Deze workshop probeert antwoord te geven op basis van recent omvangrijk (bevolkings)onderzoek in Nederland.

Spreker: Dr. Peter van der Velden, senior onderzoeker, Centerdata (vanaf maart 2018), Tilburg